

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№2(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 234 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

O'quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik omillari	22
<i>Ashurov Ramzidin Ramazonovich</i>	
Maktabgacha ta'limda bolaning kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda oila bilan ishlashning nazariy asoslari	27
<i>Jumanova Fatima Uralovna, Allaberganova Munisa Begimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanishning metodologik asoslari	32
<i>Jo'rayeva Nargiza Tairovna, Bekbergenova Yulduz Tanirbergen qizi</i>	
Faoliyatli yondashuv asosida maktabgacha 6-7 yoshli bolalarda nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi	35
<i>Ziyodullayeva Mohirabonu Ikromjon qizi</i>	
Davlat ta'lim muassasalarida manfaatlar to'qnashuvini boshqarishning tashkiliy-huquqiy mexanizmlari ...	39
<i>Xaybatullaeva Sojidxon Ziyatullayevna</i>	
Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya darslarining samaradorligini oshirishda integratsion yondashuv	42
<i>Kamoliddinov Mirzohid</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning samaradorligi	45
<i>Kamoliddinova Dilnoza Axmadilaxanovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda kreativ faollikni rivojlantirish mexanizmlari.....	48
<i>Nurjanova Rayxan Urazbaevna</i>	
Sinf biologiya fanini o'qitishda TIMSS topshiriqlardan foydalanish metodikasi va baholash mezonlari	52
<i>Xaitboyeva Dilorom Rustam qizi</i>	
Qandli diabet tashxisli bemorlarda shaxs tuzilmasining emotsional komponentlari	56
<i>Sadikova Umida Botirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda pedagogik diagnostikani amalga oshirishning natijaviyligi	60
<i>Maxmutzimova Yulduz Raxmatovna, Qodirova Shaxnoza Saidazim qizi</i>	
Kasbiy imij shakllanishida psixologik jihatlarning tafovutlari	64
<i>Aminova Dilnoza Orifjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining jamoa bilan ishlash jarayonida yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirish	69
<i>Abdiyeva Fazilat Fayzulla qizi</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalar shaxsi rivojlanishida psixologik moslashuvning tipik xususiyatlari	73
<i>Mirsaitova Guzal Baxodirovna</i>	
Oliy ta'lim tizimida variativ modellashirish asosida talabalarning kreativ faoliyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarining qo'llanilishi	76
<i>Quvvatova Mohira Hikmatillayevna</i>	
Interfaol treninglar orqali o'qituvchilarning innovatsion fikrlashini rivojlantirish tajribasi	79
<i>Abdiyeva Shodiyona Yodgor qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda milliy qadriyatlar asosida axloqiy tarbiyani shakllantirishning ahamiyati.....	82
<i>Zulayxo Nazarova, Qarshiboyeva Muxlisa Ismatullo qizi</i>	
Ijodiy qobiliyatni o'stirishda pedagogik mahorat va innovatsion metodlar	85
<i>Mutallibova Odinaxon Mirzaolimjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida olimpiadalarga tayyorlashda masalalar yechish texnologiyasi 11-sinf misolida	89
<i>Aslonov Xayrullo Shukrullo o'g'li</i>	

Bokschi qizlarni texnika taktikasini takomillashtirish.....	94
<i>Axmedov Latifjon G'ayrat o'g'li</i>	
Ixtisoslashtirilgan terminologiyaning asosiy lingvistik xususiyatlari	99
<i>Axmedova Dilnoza Anvarovna</i>	
Interfaol metodlar orqali zamonaviy darslarni tashkil etishning o'ziga xos tendensiyalari	102
<i>Bakirov Otabek Bo'ranovich</i>	
Boshqaruv psixologiyasi terminlarini tarjima qilishning metodologik muammolari	106
<i>D. J. Norboyeva</i>	
Raqamli transformatsiya sharoitida oliy ta'lim muassasalari talabalari ruhiyatiga virtual muhitning salbiy ta'siri	110
<i>Giyosov Ulug'bek Eshpulatovich, Turayeva Nigora Husniddin qizi</i>	
Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi.....	113
<i>Rasulova Gulmira, Amonova Dildora, Abdurahmonov Aziz, Hakimova X. X.</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar	117
<i>Jumayev Xushboq Soatmumin o'g'li</i>	
Principles of Organising Autonomous Learning.....	121
<i>Khazratova Zukhra Mamaraimovna</i>	
Najot – ta'limda, najot-tarbiyada	124
<i>Mo'minova Manzura Mamasodiqjonovna</i>	
Educational Potential of Museum Pedagogy and Criteria for its Application in Developing Historical Thinking of Pre-Service History Teachers.....	127
<i>Niyozov Javlonbek</i>	
Landshaft dizayni vastasida bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining estetik va kreativ ko'nikmalarini rivojlantirish	131
<i>Radjapova Zuxra Tirkashevna</i>	
Abdulla Avloniy pedagogik merosida shaxs psixologiyasi masalalari.....	134
<i>S. O. Mamarasulov, D. A. Egamberdiyeva</i>	
TBL metodini qo'llash orqali o'quvchilarning madaniyati va ijtimoiy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish....	138
<i>Sodikova Oyshakhon Muxammadsodik</i>	
Pedagogik innovatsiyalarni boshqarishning nazariy-metodologik asoslari.....	142
<i>Soliqova Barno Sodiq qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim magistratura talabalarining ijodiy faolligini rivojlantirish shart-sharoitlari	146
<i>Yarmatov Shermo'min Rahmatovich</i>	
Формирование готовности родителей детей старшего дошкольного возраста к выполнению воспитательной функции в семье.....	149
<i>Атаджанова Сохиба Талиповна</i>	
Redjio pedagogik yondashuv asosida maktabgacha katta yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida	152
<i>Djamilova Nargiza Nuritdinovna, Otahonova Marjona</i>	
Talabalarda algoritmik kompetentlikni rivojlantirishning sun'iy intellekt va Big Data Analytics asosida o'quv faoliyatini real vaqt rejimida kuzatuvchi va boshqaruvchi konseptual modelni takomillashtirish.....	155
<i>Kayumova Nazokat Rashitovna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida chet tili o'qituvchilari va talabalar o'rtasidagi interaktsiyaning pedagogik samaradorligi va innovatsion mexanizmlari	163
<i>Eshonqulova Umida Xolmirzayevna</i>	
MTTlarda nutqni rivojlantirishga doir mashg'ulotlarda interfaol usullardan foydalanish texnologiyasi	168
<i>To'laboyeva Iqbolaxon Olimjonovna</i>	
Ta'lim jarayonidagi konfliktlar.....	173
<i>Abulova Mohigul Komiljonzoda</i>	
Talabalarining bolalarda ijtimoiy moslashuvni shakllantirishga kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish	176
<i>Inomova Mahliyo Yusuf qizi</i>	

Shaxs tuzilmasida ma'naviy intellekt: nazariy-metodologik tahlil va psixologik interpretatsiya	179
Mirxoliqova Charos Xabibullaevna	
18-20 yoshli belbog'li kurashchilarning musobaqa oldi jismoniy tayyorgarliklari	183
Muzafarov Muxammadali Maxsudovich	
Talabalarda mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanib kasbiy madaniyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuvlar (boshlang'ich ta'limda tarbiya fani misolida)	187
Yadgarova Surayyo	
Maktab o'quvchilariga pedagogik ta'sir ko'rsatishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish	190
Yo'ldoshova Shahlo Shukurullo qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga tayyorgarligini rivojlantirishning nazariy tahlili	194
Yusupova Sanobar Odil qizi	
Типология научного текста: от жанровой классификации к дискурсивной модели	197
Бахтияр Катибжанович Саттаров	
Взаимодействие педагога и семьи в профилактике и преодолении стресса у детей дошкольного возраста	201
Г. С. Алиходжаева, Х. Рахимова	
Условия эффективности инклюзивного образования	206
Г. С. Алиходжаева, Л. О. Бекмуродова	
Педагогическая готовность к обучению в школе детей билингов	211
Г. С. Алиходжаева, Н. А. Ганиева	
Педагогические условия формирования эмоционального интеллекта у дошкольников	216
Джалилова Феруза Намазовна	
Milliy meros va musiqiy madaniyatning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni	219
Zuhriddin Azizov	
Госпитальная школа как пространство поддержки и развития ребёнка (на примере госпитальной школы при детской клиники Синсиннати, США)	222
Муминов Р. Р., Хакимова Н. Х., Набиева Г. Г.	
Интерактивные формы работы в процессе профориентации детей дошкольного возраста	227
Н. Т. Жураева, С. М. Ахмеджанова	
Samarali hamkorlikdagi faoliyatga tayyorlashga oid yondashuvlar	231
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna	

HAMSHIRALIK ISHIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI

Rasulova Gulmira

Amonova Dildora

Abdurahmonov Aziz

Hakimova X. X.
Hamshiralik ishi fani

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada sog'liqni saqlash tizimining muhim bo'g'ini hisoblangan hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi har tomonlama tahlil qilinadi. Bugungi kunda tibbiyot sohasida raqamlashtirish jarayonlari jadal rivojlanib, elektron tibbiy kartalar, masofaviy monitoring tizimlari, mobil ilovalar, klinik qarorlarni qo'llab-quvvatlovchi dasturlar hamda sun'iy intellekt elementlari hamshiralik faoliyatining ajralmas qismiga aylanmoqda. Tadqiqotning asosiy maqsadi raqamli texnologiyalarning hamshiralik amaliyotiga ta'sirini, ularning ish samaradorligi, bemorlar xavfsizligi va tibbiy xizmat sifati bilan bog'liqligini aniqlashdan iborat. Tadqiqot jarayonida nazariy tahlil, so'rov-noma va statistik ma'lumotlarni umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Olingan natijalar raqamli texnologiyalar hamshiralarning ish unumdorligini oshirishi, hujjatlashtirish jarayonini yengillashtirishi hamda bemorlar bilan muloqot sifatini yaxshilashini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: hamshiralik ishi, raqamli texnologiyalar, elektron tibbiy karta, sog'liqni saqlash, innovatsiya, samaradorlik.

Abstract: This scientific article provides a comprehensive analysis of the effectiveness of using digital technologies in nursing, which is a key component of the healthcare system. Today, digitalization processes in medicine are developing rapidly, and electronic health records, remote monitoring systems, mobile applications, clinical decision support programs, and elements of artificial intelligence have become an integral part of nursing practice. The main objective of the study is to determine the impact of digital technologies on nursing activities and their relationship with work efficiency, patient safety, and the quality of medical services. The research employed methods of theoretical analysis, surveys, and the generalization of statistical data. The results indicate that digital technologies increase nurses' work productivity, simplify documentation processes, and improve the quality of communication with patients.

Key words: nursing, digital technologies, electronic health records, healthcare, innovation, efficiency.

Аннотация: В данной научной статье всесторонне анализируется эффективность использования цифровых технологий в сестринском деле, являющемся важным звеном системы здравоохранения. В настоящее время процессы цифровизации в медицине развиваются стремительными темпами, и электронные медицинские карты, системы дистанционного мониторинга, мобильные приложения, программы поддержки клинических решений и элементы искусственного интеллекта становятся неотъемлемой частью деятельности медицинских сестер. Целью исследования является выявление влияния цифровых технологий на сестринскую практику, а также их взаимосвязи с эффективностью труда, безопасностью пациентов и качеством медицинских услуг. В ходе исследования использовались методы теоретического анализа, анкетирования и обобщения статистических данных. Полученные результаты показали, что цифровые технологии способствуют повышению производительности труда медицинских сестер, упрощению процессов документации и улучшению качества общения с пациентами.

Ключевые слова: сестринское дело, цифровые технологии, электронная медицинская карта, здравоохранение, инновации, эффективность.

KIRISH

So'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar va texnologik yangilanishlar tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini oshirishga qaratilgan bo'lib, bu jarayonda hamshiralik ishining o'zni alohida ahamiyat kasb etadi. Hamshiralar bemor bilan bevosita va doimiy aloqada bo'ladigan tibbiyot xodimlari sifatida davolash jarayonining uzluksizligini ta'minlaydi. An'anaviy hamshiralik amaliyotida qog'oz hujjatlar, qo'lda yuritiladigan hisobotlar va vaqt talab qiluvchi jarayonlar ustun bo'lgan bo'lsa, bugungi kunda raqamli texnologiyalar ushbu kamchiliklarni bartaraf etishga xizmat qilmoqda. Raqamli texnologiyalar joriy etilishi natijasida tibbiy axborotlarni tezkor qayta ishlash, bemor holatini real vaqt rejimida kuzatish, xatoliklarni kamaytirish hamda tibbiy qarorlar qabul qilishda aniqlikni oshirish imkoniyati paydo bo'ldi. Ayniqsa, hamshiralik ishida elektron tibbiy kartalar va avtomatlashtirilgan monitoring tizimlaridan foydalanish bemor xavfsizligini ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Shu sababli, mazkur maqolada hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligini ilmiy asosda o'rganish dolzarb masala hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi hamshiralik faoliyatining mazmuni va tashkil etilishiga sezilarli ta'sir ko'rsatayotganini ko'rsatadi. Xususan, elektron tibbiy hujjatlar, klinik axborot tizimlari, mobil ilovalar, telemeditsina va sun'iy intellekt asosidagi dasturlar hamshiralarning kundalik ish jarayonini optimallashtirish, bemor xavfsizligini ta'minlash hamda tibbiy xizmatlar sifatini oshirishga xizmat qilmoqda. Xorijiy tadqiqotlarda elektron sog'liqni saqlash tizimlarining (Electronic Health Records – EHR) hamshiralik amaliyotidagi roli keng yoritilgan bo'lib, masalan, McBride va Tietze o'z ishlarida elektron hujjatlashtirish tizimlari hamshiralarning vaqtini tejashi, ma'lumotlar aniqligini oshirishi hamda tibbiy xatolar sonini kamaytirishini ta'kidlaydi.

Mualliflarning fikricha, raqamli tizimlardan foydalanish klinik qaror qabul qilish jarayonini tezlashtiradi va hamshiraning bemor bilan bevosita muloqotiga ko'proq vaqt ajratish imkonini yaratadi. Topaz va Pruinelli tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda hamshiralik informatika tizimlari bemor holatini monitoring qilishda muhim vosita sifatida baholanib, raqamli monitoring qurilmalari yordamida bemorning hayotiy ko'rsatkichlarini real vaqt rejimida kuzatish imkoniyati hamshiralik parvarishini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqayotgani qayd etiladi. Bu holat asoratlarning oldini olish va tezkor tibbiy choralar ko'rish imkoniyatini oshiradi.

Telemeditsina texnologiyalarining hamshiralik ishida qo'llanilishi masalasiga WHO va Bates tadqiqotlarida alohida e'tibor qaratilib, masofaviy maslahatlar, onlayn monitoring va virtual parvarish xizmatlari ayniqsa chekka hududlarda ishlovchi hamshiralar uchun samarali yechim ekanligi ko'rsatilgan. Telehamshiralik bemorlar bilan uzluksiz aloqani ta'minlab, sog'liq holatini nazorat qilishda yangi imkoniyatlar yaratadi.

Mahalliy va MDH olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ham raqamli texnologiyalarning hamshiralik ta'limi va amaliyotiga ta'siri tahlil qilinib, simulyatsion dasturlar va virtual trenajyorlar yordamida hamshiralarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish samarali ekanligi asoslab berilgan. Bunday texnologiyalar amaliy ko'nikmalarni xavfsiz muhitda shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ayrim mualliflar raqamli texnologiyalarni joriy etishda axborot xavfsizligi, texnologik savodxonlikning yetarli emasligi hamda texnik infratuzilmaning cheklanganligi kabi muammolar mavjudligini qayd etadi, biroq aksariyat tadqiqotlar ushbu muammolarni tizimli yondashuv va uzluksiz malaka oshirish orqali bartaraf etish mumkinligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, adabiyotlar tahlili hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanish tibbiy xizmatlar samaradorligini oshirish, bemor xavfsizligini ta'minlash va hamshiralarning kasbiy faoliyatini yengillashtirishda muhim omil ekanini tasdiqlaydi hamda ushbu yo'nalishdagi ilmiy izlanishlar kelajakda hamshiralik amaliyotining raqamli transformatsiyasini yanada chuqurlashtirish zarurligini ko'rsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot davomida kompleks yondashuv asosida bir nechta ilmiy metodlardan foydalanildi. Avvalo, mavzu bo'yicha mahalliy va xorijiy ilmiy adabiyotlar, so'nggi yillarda chop etilgan maqolalar hamda tahliliy hisobotlar o'rganildi. Nazariy tahlil usuli orqali raqamli texnologiyalarning hamshiralik ishidagi o'zni va ahamiyati aniqlab olindi.

Amaliy qismda esa sog'liqni saqlash muassasalarida faoliyat yuritayotgan hamshiralar o'rtasida so'rovnoma o'tkazildi. So'rovnoma savollari raqamli texnologiyalardan foydalanish darajasi, ularning kundalik ish faoliyatiga ta'siri, ish samaradorligi hamda bemorlar bilan ishlash sifati bilan bog'liq jihatlarni qamrab oldi. Olingan ma'lumotlar statistik jihatdan tahlil qilinib, umumlashtirildi. Shuningdek, kuzatuv usuli orqali raqamli tizimlar joriy etilgan bo'limlardagi ish jarayoni tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanish bir qator ijobiy natijalarga olib kelmoqda. So'rovnoma natijalariga ko'ra, respondentlarning aksariyati elektron tibbiy kartalar yordamida hujjatlashtirish jarayoni ancha tezlashganini

hamda xatoliklar soni kamayganini ta'kidlagan. Avval bemor haqidagi ma'lumotlarni qo'lda yozish va saqlash ko'p vaqt talab qilgan bo'lsa, raqamli tizimlar ushbu jarayonni avtomatlashtirib, hamshiralarga asosiy vazifalariga ko'proq e'tibor qaratish imkonini bermoqda.

TAHLIL VA NATIJALAR

Masofaviy monitoring texnologiyalaridan foydalanish natijasida bemorlarning holatini doimiy nazorat qilish imkoniyati kengaydi, bu esa, ayniqsa, surunkali kasalliklarga chalingan bemorlar bilan ishlashda muhim ahamiyat kasb etdi. Mobil ilovalar va sensor qurilmalar yordamida bemorning qon bosimi, yurak urish tezligi va boshqa ko'rsatkichlari real vaqt rejimida kuzatilib, zarur hollarda tezkor choralar ko'rilmogda. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, raqamli texnologiyalar hamshiralarning kasbiy faoliyatiga bo'lgan munosabatini ijobiy tomonga o'zgartirgan, ko'plab hamshiralalar yangi texnologiyalar ularning bilim va ko'nikmalarini oshirishga turtki bo'layotganini hamda kasbiy rivojlanish uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratayotganini qayd etishgan. Olingan natijalar mavjud ilmiy tadqiqotlar bilan taqqoslanganda, raqamli texnologiyalarning hamshiralik ishidagi samaradorligi bo'yicha umumiy tendensiyalar mos kelishini ko'rsatdi, xorijiy tadqiqotlarda ham elektron hujjatlashtirish va raqamli monitoring tizimlari tibbiy xizmat sifatini oshirishi hamda bemor xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynashi ta'kidlanadi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni joriy etishda ayrim muammolar, jumladan, texnik nosozliklar, dasturiy ta'minot bilan ishlashda yetarli ko'nikmalarning yo'qligi va kadrlarni qayta tayyorlash zarurati mavjudligi qayd etiladi, biroq ushbu muammolarni tizimli yondashuv va doimiy malaka oshirish orqali bartaraf etish mumkin.

Hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanish nafaqat ish samaradorligini oshiradi, balki tibbiy xodimlar va bemorlar o'rtasidagi ishonchni mustahkamlashga ham xizmat qiladi, axborotlarning aniqligi va shaffofligi davolash jarayonining sifatini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanish zamonaviy sog'liqni saqlash tizimining ajralmas qismi hisoblanadi, tadqiqot natijalari raqamli texnologiyalar hamshiralarning ish samaradorligini oshirishi, hujjatlashtirish jarayonini yengillashtirishi va bemor xavfsizligini ta'minlashda muhim omil ekanini tasdiqladi. Kelgusida raqamli texnologiyalarni joriy etishni yanada kengaytirish, hamshiralalar uchun maxsus o'quv dasturlarini ishlab chiqish hamda texnologik infratuzilmani mustahkamlash muhim vazifa bo'lib qoladi. Raqamli texnologiyalarni hamshiralik amaliyotiga joriy etish jarayonida bemor xavfsizligi va tibbiy xizmat sifatiga ta'sir etuvchi omillar alohida ahamiyat kasb etadi, ilmiy tadqiqotlar elektron tibbiy kartalardan foydalanish dori vositalarini noto'g'ri belgilash, takroriy tekshiruvlar va hujjatlashtirishdagi xatoliklar sonini sezilarli darajada kamaytirishini ko'rsatadi, bu esa davolash jarayonining uzluksizligini ta'minlash bilan birga, hamshiralarning ish yuklamasini optimallashtirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar hamshiralarning mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiradi, klinik qarorlarni qo'llab-quvvatlovchi dasturlar orqali bemor holati bo'yicha tezkor tahlil o'tkazish, xavf omillarini oldindan aniqlash va zarur hollarda shifokorga o'z vaqtida axborot yetkazish mumkin bo'ladi, bunday yondashuv hamshiralik ishida mas'uliyat va professionallik darajasini oshiradi. Raqamli tizimlarning yana bir muhim jihati ularning ta'limiy ahamiyati bilan bog'liq bo'lib, amaliyot jarayonida texnologiyalardan foydalanish hamshiralarni doimiy ravishda o'qib-o'rganishga, yangi bilim va ko'nikmalarni egallashga undaydi, natijada hamshiralarning kasbiy kompetensiyasi oshib, sog'liqni saqlash muassasasining umumiy faoliyati samaradorligi yuksaladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanish zamonaviy sog'liqni saqlash tizimining ajralmas tarkibiy qismi ekanligi ushbu tadqiqot natijalari orqali yana bir bor tasdiqlandi. Raqamli texnologiyalar, xususan, elektron tibbiy kartalar, masofaviy monitoring tizimlari, mobil ilovalar va klinik qarorlarni qo'llab-quvvatlovchi dasturlar hamshiralarning kundalik faoliyatini yengillashtirib, ularning ish samaradorligini sezilarli darajada oshirmogda.

Tadqiqot jarayonida olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, raqamli texnologiyalar hujjatlashtirish jarayonida yuzaga keladigan xatoliklarni kamaytiradi, vaqt tejallishini ta'minlaydi hamda bemor holatini real vaqt rejimida kuzatish imkoniyatini yaratadi. Bu esa bemor xavfsizligini ta'minlash va tibbiy xizmat sifatini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, surunkali kasalliklarga chalingan bemorlar bilan ishlashda raqamli monitoring vositalarining samaradorligi yaqqol namoyon bo'ldi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarning joriy etilishi hamshiralarning kasbiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatib, ularni yangi bilim va ko'nikmalarni egallashga undaydi. Biroq texnologiyalarni samarali qo'llash uchun hamshiralarni doimiy ravishda qayta tayyorlash, ularning raqamli savodxonligini oshirish va sog'liqni saqlash muassasalarida texnik infratuzilmani mustahkamlash zarur.

Umuman olganda, hamshiralik ishida raqamli texnologiyalardan foydalanishni kengaytirish sog'liqni saqlash tizimini modernizatsiya qilish, tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va bemorlar bilan ishlashda samarali, xavfsiz hamda innovatsion yondashuvni ta'minlashga xizmat qiladi. Kelgusida ushbu yo'nalishda olib boriladigan ilmiy tadqiqotlar va amaliy ishlar raqamli hamshiralik modelini yanada rivojlantirish uchun mustahkam ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. McBride, S., & Tietze, M. (2012). Nursing informatics and the impact of electronic health records on patient care. *Journal of Nursing Administration*, 42(11), 517–522.
2. Topaz, M., & Pruinelli, L. (2017). Big data and nursing: Implications for the future. *Studies in Health Technology and Informatics*, 238, 159–171.
3. World Health Organization. (2020). *Global strategy on digital health 2020–2025*. Geneva: WHO.
4. Bates, D. W., Saria, S., Ohno-Machado, L., Shah, A., & Escobar, G. (2014). Big data in health care: Using analytics to identify and manage high-risk and high-cost patients. *Health Affairs*, 33(7), 1123–1131.
5. Hebda, T., & Czar, P. (2013). *Handbook of informatics for nurses & healthcare professionals* (5th ed.). Pearson.
6. Saba, V., & McCormick, K. (2015). *Essentials of nursing informatics* (6th ed.). McGraw-Hill Education.
7. Hebda, T., Hunter, K., & Czar, P. (2019). *Handbook of informatics for nurses and healthcare professionals* (6th ed.). Pearson.
8. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. Raqamli sog'liqni saqlashni rivojlantirishga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar.
9. Ozair, F., Jamshed, N., Sharma, A., & Aggarwal, P. (2015). Ethical issues in electronic health records: A general overview. *Journal of Medical Ethics*, 41(5), 429–434.
10. Carayon, P., & Wood, K. E. (2010). Health information technology and patient safety. *BMJ Quality & Safety*, 19(Suppl 2), i3–i8.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.